

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi Eker tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla dilerim.

Nesrin BAYTOK
Ankara Milletvekili

Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO) içeren tohum ve ürünlere ilişkin yeterli düzenlemenin bulunmadığı ülkemizde bu ürünlerin olası riskleri ve tüketici kaygıları dikkate alındığında gerekli düzenlemelerin acilen gündeme getirilmesi zorunlu görülmektedir. Bu kapsamda üzerinde çalışılan bir Biyogüvenlik Kanunu Taslağı bulunduğu bilinmekle birlikte, Taslağın son şekli ve hangi amaçlara hizmet ettiği hakkında yeterli bilgi verilmemekte, şeffaf ve katılımcı şekilde yürütülmesi gereken danışma süreçleri maalesef yaşanmamaktadır.

Diğer taraftan bahsi geçen Kanun Taslağı kapsamında olduğu bilinen bazı düzenlemeler sadece gıda ve yem ürünlerini kapsayacak şekilde, 26 Ekim 2009 tarih ve 27388 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmelik kapsamında yürürlüğe girmiştir.

Türkiye'ye getirildiği tahmin edilen GDO'lu tohumların hiçbir denetime tabi tutulmadan ekilerek ürüne dönüştürüldüğü yönünde önemli bulgu ve kaygılar bulunmaktadır. İthalatı yapılan mısır, soya ve pamuk gibi ürünlerin dış satıcısı ülkelerde GDO'lu üretim yapıyor olması ve bu ürünlerin dış pazarlara sunulması dolayısıyla, ülkemize GDO'lu ürün girişinin de belli oranda gerçekleştiği, ancak, bunun da herhangi bir bilgi ve belgelendirme olmadan yapıldığı açıkça anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede;

- 1) GDO ve GDO içeren gıdalar konusundaki düzenlemelerin dayanağı olması ve ana politikaları belirlemesi beklenen Biyogüvenlik yasa tasarısı yıllardır TBMM gündemine gelmeden bekletilirken; Gıda ve Yem Amaçlı Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerinin İthalatı, İşlenmesi, İhracatı, Kontrol ve Denetimine Dair Yönetmeliğin yayınlanması ile ne amaçlanmaktadır?
- 2) Büyük tartışmalara neden olan GDO konusunda yasa olmadan yönetmelik yayımlanması, bundan sonra yayımlanacak yasa sürecini olumsuz yönde etkilemeyecek midir? İlgili yönetmeliğin acele ile yayınlanmasında yabancı ülke temsilcilerinin etkisi var mıdır?
- 3) Halen var olan Biyogüvenlik yasa tasarısının TBMM gündemine getirilmeme nedeni nedir?
- 4) Böylesine hassas bir konuda; temel yasası olmadan yayımlanmış olan bu yönetmelik ilgili tüm tarafların (kamu kurumları, üniversiteler, meslek odaları, tüketici ve sektör örgütleri v.b.) görüşüne açılmış ve yeterince tartışılmış mıdır?

- 5) GDO'lu ürünlerle ilgili etiket hükümlerinin tüketici tarafından doğru algılanması için öncesinde yapılmış bir tüketici eğitimi/bilgilendirmesi çalışması var mıdır ya da olacak mıdır?
- 6) Yönetmelikte öngörülen değerlendirme ve izin prosedürünü gereği gibi yürütecek ve rutin kontrolleri yapacak altyapı, laboratuvar, yöntem, alet ekipman ve uzmanlar bazında hazırlanmış mıdır?
- 7) Mısır ve soya gibi gıda ve yem sanayinde temel girdi olarak kullanılan hammaddelerin GDO'lu ürün üreten ülkelere ithal edildiği göz önüne alınırsa, ithal tarımsal ürünler ve tohumlara yönelik GDO analizlerinin sonucunda GDO'lara rastlanmış mıdır? Rastlandıysa ne gibi önlemler alınmıştır? Yeni çıkarılan yönetmelik bu soruna ne gibi çözümler getirecektir?
- 8) GDO'lara ilişkin olarak ülkemizde yürütülmüş olan tarla denemeleri var mıdır? Bunların sonuçlarına ilişkin ne gibi değerlendirme yapılmıştır?
- 9) Yayımlanan Yönetmeliğin 5. maddesinin (7) nolu bendinde "Gıda veya yemin % 0,5 ten fazla izin verilmeyen GDO içermesi halinde ithalatına, işlenmesine, nakline, dağıtımına ve satışına izin verilmez." hükmünün bu şekilde yer alması uyum sağlanması amaçlanan Avrupa Birliği gıda mevzuatında yine aynı şekil ve anlamda kullanılmakta mıdır?
- 10) Yayımlanan Yönetmeliğin 5. maddesinin (8) nolu bendinde "GDO'suz ürünlerin etiketinde ürünün GDO'suz olduğuna dair ifadeler bulunamaz" hükmü bulunmaktadır. Böylesine bir hükmün burada yer almasının nedeni nedir? Üretici GDO'suz olduğunu belirterek ürünü pazarlarsa GDO'lu ürünler bundan zarar mı görecektir, bu hükmün amacı GDO'lu ürünleri korumaya yönelik midir?
- 11) Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere uygulanacak cezaların caydırıcı olacağı düşünülmekte midir?
- 12) Yönetmeliğin 7. maddesinde oluşturulması öngörülen komitenin (7) nolu bentte Bakanlığımıza karşı sorumlu olması öngörülmektedir. Bilimsel anlamda bağımsızlığı tartışılacak bu komitenin, gönüllü olarak, yüksek sorumluluk isteyen dosyaları değerlendirme sorumluluğunun bulunması kurumsallık açısından sorgulanabilir değil midir?